A. 1214/XVIII.

13

PARÆNESIS
ACROSTICHO-METRICO-PARUSIACA,
qva
ANIMA CHRISTIANA
ad
HUMILEM, eamqve GLORIOSAM
ENSARCOSIN,
ſive
ADVENTUM IN CARNEM
IESU CHRISTI

pie, juſtè, ſobriè recolendum, excitatur, animatur, con-
vincitur, ipſo Meſſianæ paruſias tempore,
ſubſecivis horis, elucubrata;
nec non
PERQVAM-STRENUIS,
GENEROSIS ATQVE NOBILISSIMIS
DOMINIS AC PATRIÆ PROCERIBUS,
Charitum Evergetis gratioſis,
omnibus & ſingulis Acroſticho dilaudatis,
Tùm obſervantiæ teſtandæ gratiâ, cùm ſtudiorum pro-
movendorum cauſâ,
Calendis Januariis, Anno à
nataLI DoMInI noſtrI IesV ChrIſtI totIVs VnIVersI SerVatorIs,
IngreſſVs gratVs, sIt greſſVs gratIor annI!
OMnI DeCVrsVs proſperItate fLVat!
&
CoMpLeat eX noſtrIs Veſtros VeraX DeVs annos!

humillimè ſubmiſſiſſimè oblata
à
Scholæ Cremniciæ Alumnis.

SOLNÆ
TYPIS JOHANNIS DADAN.

Regi nyomtatványok, Bratislava Lyceum (308/9)
[1686]
RMK. II. nemená

1 Prologos. Ipſa monet Pietas, cœlo contermina virtus,
Omnes ire domum Domini, ſocioqve precatus
His ſolitis horis animo conjungere caſtos:
Alma ſalus hominum, qvæ majeſtate verenda,
Nunc miſſâ, gaudet caro noſtrâ vivere carne,
Neſcia mentiri Vatum gens, Numinis aurâ
Excita, qvam vovit, repetens ſuſpiria Patrum;
Strictos cœlorum poſtes tu regia pande,
Vera ſalus orbis totius CHRISTUS JESUS
2. Logos. In terras ad nos veniat, millenaqve mille
Fractis, oppreſſis propter ſe, gaudia portet!
Fas igitur lauto voces ad ſidera jactes
Applauſu: labiis reſonato, pectore geſti
Lætifico; plaudens junctis ad ſidera palmis,
Vota Deo Sion, ſummo devota Parenti,
Selectis populis totum collecta per orbem.
Ipſus Rex Regum, cui ſoli facta poteſtas
Vaſti per mundi Reges diſponere regna,
Ipſum, qvem ſuper et flammantia tecta polorum,
Unus ubiqve Deus poſuit, ſine fine Monarcham,
Aeterni ſolii facilis faſtigia linqvit,
Terras in ſpretas veniens, nobis homo fit par.

Gnatus Jovæ, Rex tuus ad te ſchemate ſervi
E cœlis venit, ac homo fit, qvi cuncta gubernat,
Omnem juſtitiam fert & mortalibus ægris,
Rauco qvam pomo primus deperdidit Adam.
Greſſu conculcat metuendæ ſpicula Mortæ,
Inſidias qvêis mille ſtruit, qvêis millia fraudum.
Vi clauſi propriâ reſerat penetralia cœli,
Sævum vincendo fatum, cacodæmona dirum.
Rex hic qvamvis huic mundo dominetur utriqve,
Aeqvoreas cogat certis & legibus undas;
Divinæ qvamvis valeat frenare ſuperbos
Virtutis ſceptro, faſtuqve tumentia regna
Artubus expugnare ſuis temone triones
Nimboſo ſeptem vel qvæ preſſant, ſinus aut qvæ
Solis tutatur, ſitibundo qvæ Notus æſtu
Koncoqvit, igneqve continuo qvæ Sirius urit.
Ingentem paſſim qvæqvæ diſperſa per orbem
Unum regna colant hunc Regem, juſſa ſeqvantur
Iſtius unius: Reges tamen optimus ante,
Vi pollens, alios, eſt manſvetiſſimus idem
Aſperitate carens omni, miſereſcere promptus.
Totus nil habet hoc melius, nil mitius orbis;

Gratus cui ſoli paret, parebit & uni,
Ergò ſi qvis erat (ſunt hoc fortaſſis in ævo
Omnes Druſones) qvi latis præcipit orbis
Ruribus & dextrâ non laſſâ ſceptra gubernat:
Grandes qvi piger ad pœnas, ad præmia velox,
Indolet & qvoties crudelis cogitur eſſe;

Vultu

52/13 - 1 d.

...nâ virtus,

Vultu

Vultu cujus & ad latus it clementia miri,
Sceptra vocans ad virtutes ſua: Cunctipotens honê
Gnava manus finxit talem veneranda Jehovæ,
Eſſet ut aſtripotentis imago ſimillima Patris;
Regem qvi ſciret ſubjectis parcere mente
Haud rigidâ, pœnâqve bonos privare potenter.
Aeternum qvi fortè negat formare Dynaſtas
Regem, deqvé Dei dubitat bonitate perenni,
Deqve potente manu, næ Tule protulit iſthunc
Vltima, vel flammas eructans ore Chimæra.
Iſte fuit Rex, cùm nondum raperentur in orbem
Veloces orbes cæli: tandem fuit & Rex
Aeternus Regum, cùm jam raperentur in orbem
Turmales orbes, cœli: jamjám qvoqve Rex eſt!

Summus Rex & erit, donec rapientur in orbem
Tot volucres orbes: iſthæe tamen infima viſit,
E majeſtatis ſublimi ſede recedens
Promptus, homo factus ſervili ſchemate ſumptô.
Hic JAH factus homo, cœliqve ſoliqve ſeqveſter.
At tu de Regis dubites hujus bonitate?
Numen factus homo, peccati gurgite merſos
Vt nos ereptos ſævis Phlegetontis ab undis
Servaret; cujus vigor & ſapientia, virtus
Summipotens patrio nunqvam cordi fuit impar.
Ante fuit qvævis Rex incunabula rerum.
Numqvid de Regis dubites hujus bonitate?
Diras ô hominum mentes! ô pacis egentes!
O formidatis qvàm proxima pectora lymphis!
Roboreas, qvando natura timeſceret iras,
Virosamqve necem mortali certa ruina
Inferret: langvebant percita qvæqve dolore,
Venturæqve fuit ſpes noſtræ nulla ſalutis
Afformidabant ultores ætheris ignes
Terrigenæ; gravitatem vel terræ ruituram

In ſe; venturos aut imbres Deucalionis
Orbibus è rapidis; ratem viſura Noëam
Hiſpida ſecla ſoli; vel diſperitura Gomorrhæ
Aeſtiferis flammis qvæqvæ complectitur orbis
Nereus & qvæqvæ, qvæqvæ tenet amplus olympus;
Nil putum fuerit, qvod purum nil fuit ante.
Execrabilibus merſus fuit omnis homellus
Suppliciis & peccatorum labe ſepultus:
Grandibus in tenebris mens condita, mole gravatâ
Infandâ vitium, poſcebat ab axe juvamen
Lætum, mœroris ſperabat in orbe levamen
Lætum. Crudeles Dæmon animatus in iras
Aeternum ſecum mentes raptabas in orcum,
Nox ubi torporis damnatos occupat artus.
Inceſſabilis & pigra pectora pigror hebebit,
Vincto nox homini jugis ſterrenda fuiſſet
In ſtygiis lacubus, niſi votas Jova tuliſſet

Vicem

Regi nyomtatványok Bratislava Lyceum: 1303/1952

52/19

Régi nyomtatványok, Bratislava Lyceum
(308.19.8.)

Vires: nam tantùm primi peccata Parentis
Adami poterant & guſtu pectora læſa.
Tum Pater æternus cor inflammatus amore
!
Viroſas fraudes procul hinc diſcedere mandat.
O qvis erit (fatur) modus infernalibus iris?
Lethiferis ecqvis pœnis? qvæ meta malorum?
Funeſtæ patiar nullos ſuccumbere morti,
Funeſtasqve domos, obſcuraqve regna ſubire,
Arvicolas homines, mea qvotqvot dextra creavit?
Non infelices. Hujus caput una ruinæ
Garrula cùm mulier dicatur, principiumqve,
Vaſtas qvæ lacrumas & pœnas intulit orbi;
Sic eadem fines imponat rebus amaris,
Blanda ferat (qvacunqve licet) ſperata ſalutis.
Ergo vince fides, promptiſſima vince voluntas:
Naſcere Nate Dei, de Virgine naſcere mundo,
Inqvit & ipſe Parens, amiſſam redde ſalutem
Crimine damnatis. Mox naſcitur induit artûs
ΚΑΛΛΙΣΤΟΥΣ hominum, partu mirabilis infans,
In mundum venit, & complexa virumqve Deumqve
Virgo parens Regem mens indivulſa Jehovæ
Intuitu mentisqve ſuæ qvem progeneravit.
Vidit & audiit hoc, ſtupuit qvoqve totus Olympus,
Aſtriferam toto celebrans mundo bonitatem.
Turba ſacrata polis, hoc audiit, & ibi figens
!
Immotam reqviem, ſummam laudat bonitatem.
An dubitabis adhuc de Meſſiæ bonitate?
CHRISTUS homo natus purâ de Virgine cuncto
Orbi: nonne bonus? Tu vivida flamina Jehovæ
Bellorum Regem ſpecta, qvem ſideris orbis
Vidit, qvem metuit: vigor hic eſt omnia complens,
Sancto qvi populi perfundit lumine corda.
Grata Deo da gens, numqvid manſvetius illo
Vidiſti tu Rege? qvid hoc meliusvè vigore?
Tandem da mihi? Rege, refert, manſvetius hoc nil,
Toto ſpectavi melius nil orbe vigore.

Epilogus.

Hinc ó Gnata Sion, lætos ad ſidera plauſus
Vibra, plaude manu, labiis cane, pectore geſti!
Imis Chriſtigenæ vos hæc infigite fibris,
Vos opus hoc mirum ſpectetis lumine recto.
At tu nate Deo Deus, ac homo virgine nate,
Tu qvia nos cœci rapuiſti faucibus orci,
Aurea fac tua nos beet incarnatio! Tandem
Mundi poſt luctûs tecum vivamus in aſtris/
Et ſic cantabit te concors lingva SALUTEM
Noſtra: ſuum Regem laudabit turba redempta!

Parergum.

CVnCtos hos CrVCIat VersVs eLIsIo nVLLa,
NIL & Patronos tVrbet In orbe MaLI!